

Bakalářská práce:
Venkovské statky, dvory a rezidence pražského biskupství za Tobiáše z Bechyně

Jméno a příjmení (student): Ludmila Spoustová

Vedoucí práce: Petr Kubín

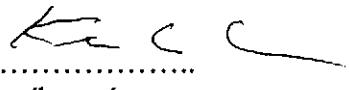
Posudek vedoucího práce:

Výzkum středověkých dvorů a rezidencí je jedním z důležitých vědeckých projektů Historického ústavu AV ČR, na toto téma byly v posledních letech uspořádány tři velká kolokvia a z nich vzešly tři kvalitní sborníky. Vedoucí projektu PhDr. Dana Dvořáčková se stala odbornou konzultantkou Ludmily Spoustové, která se tak k tomuto rozsáhlému výzkumu v podstatě připojila. Za svůj vlastní předmět bádání si zvolila biskupské venkovské statky především za pontifikátu slavného biskupa Tobiáše z Benešova (1278-1296). Od dob Palackého je sice známější pod přídodem z Bechyně, ale záměrně uvádí z Benešova (stejně jako Marie Bláhová v Historické chronologii, 2001), protože pocházel z rodu Benešoviců a jeho rodová základna se nacházela právě ve středočeském Benešově (konečně je také v podezření, že založil nedaleký mohutný hrad Konopiště). Diplomantka se ale neomezila výlučně na Tobiášovův osmnáctiletý pontifikát, nýbrž popisuje život a hospodářství na biskupských statcích v době mnohem širší zahrnující český vrcholný středověk, tedy 13. a 14. století. Práce je promyšleně rozdělena do čtyř hlavních kapitol, první představuje ústřední osobnost biskupa Tobiáše jako významného politika za braniborské správy a v první polovině vlády krále Václava II. V druhé kapitole autorka vychází z definice středověkého dvora od Ivana Hlaváčka, který ho chápe jako společenství osob a a jako rezidenci významné osoby, a blíže popisuje fungování této instituce. Činí tak především s pomocí sekundární literatury. Těžiště diplomové práce leží ve třetí kapitole, kde jsou jednotlivé lokality podrobně popsány. Tady se L. Spoustová opírá v hojném míře i o prameny. S úspěchem zachytila, jak a kdy se konkrétní statek stal biskupským majetkem, jeho podobu, případně i uměleckou výzdobu (hodnocení tohoto aspektu však přenechávám historikovi umění). Méně zdařilý je ale proklamovaný cíl zkoumat „život“ na těchto statcích. Jde spíše o katalogová hesla nebo výčet faktů než o plastický obraz života na venkovské rezidenci pražského biskupa. Poslední čtvrtá kapitola se vrací k osobě biskupa Tobiáše, kterého chce představit jako významného zakladatele měst, vsí, kostelů a také jako mecenáše církevního umění. Ve stručném závěru pak přehledně sumarizuje výsledky svého bádání.

Z hlediska historické vědy jde o práci zdařilou, podepřenou pečlivým studiem pramenů a literatury. Výklad je dobré rozvržený a podává základní a fundovaný přehled o více než deseti biskupských statcích, nicméně, jak už řečeno, poněkud se mijí se zamýšleným cílem. Jsou zde ale i nepřesnosti či metodické chyby – je nutné uvádět jmenovitě odkazy na prameny, nejenom na edici, navíc zastarálou (např. s. 7, pozn. 9 je citát z Dalimilovy kroniky, což ale nejjistěji ani v seznamu pramenů a literatury /moderní edici vyhotovili Daňhelka, Hádek, Havránek a Kvítková, 1988/, nebo na s. 63, pozn. 192). Jinde zase postrádám odkaz na pramen vůbec (např. s. 13, pozn. 27 uvedena jen literatura). Biskup Mikuláš z Rýzmburka (s. 22) se správně nazývá z Újezda (viz Bláhová, Historická chronologie, s. 715). Biskup Ondřej nekoupil v roce 1216 Příbram od tepelských premonstrátů (s. 39), ale od jejich probošta Hroznaty (*.../ domino Grozname, preposito de Teppla, pro predio dicto Pribram, quod ab eodem emimus .../*). V tom je rozdíl, protože Hroznata si patrně část majetku i po vstupu do kláštera ponechal v osobním vlastnictví.

Uvedené nedostatky nejsou zásadního rázu. Práce splňuje základní požadavky historické studie a proto ji doporučují k obhajobě!

V Praze dne 25. května 2010

podpis vedoucího práce